

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adának vissza.	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronként 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény
---	--	---	---	---

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)
XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

A tegnapi szavazás.

(b. f.) A „Pester Lloyd“ dühöng a felekezetenküliség elvetése fölött. tehát nincs igaza. és mivelhogy a nevezett sajtóproduktum a kormány-nak legelőkelőbb és legbecézettebb organuma. tehát a kormánynak sincs igaza. A főrendiházi ellenzék tegnapi fényes győzelme egészen kihozta sódrából a kormányt és pártját. Tessék elképzelni! Szlávny elnök a kormány javára dönti el a felekezetenküliséget, Steiner püspök és Zichy Nándor gróf indítványai 2—3—4 szótöbbséggel elvetetnek. A kormány ezek után némileg jogosan remélhette, hogy most már biztosítva van, ha nem is a hirhedt III. fejezet eredeti szövege, de legalább id. Széchenyi Imre grófnak módosítása. De welche Wendung durch Gottes Fügung! Azok a gonosz, azok a sötétenc, azok a hazafiatlan, szocialista és anarchista főrendek dacolnak a kor szellemével és elvetik a felekezetenküliségnek nemcsak törvénybe ígtatását, hanem rendeleti uton való szankcionálását is. Ez természetesen csak újabb bizonyítéka annak, hogy a főrendiház intézménye elavult, már nem a mai korba való. A tegnapi szavazás a kormányra nézve nem bir semmi néven nevezendő következménnyel, a képviselőház pedig, a nemzet akaratának ezen igazi kifejezője pedig tudni fogja köteleességét és addig fogja a most elvetett javaslatot visszaküldeni a főrendekhez, míg ezek tőle „meg nem undorodnak és míg az a javaslat ki nem folyik az orrukból.“

Bezárólag az idéző jelbe foglalt szavakat, ez a Pester Lloyd mai vezércikkének quintessenciája. A Pester Lloydal magával nem törődni sokat, de mert ezen lap hasábjain maga a t. kormány szokott megszólalni. mégis válaszolunk ezen lapnak egynéhány megjegyzésére. Első megjegyzésünk természetesen az, hogy a nevezett lap hangja már olyan rusztikusá vált, hogy még a jobbizlésű öregnemű üzerek is elfordulnak tőle. Aljas gúny, szántsándékos hazugság és rágalom egymást érik e lapban, mely már annyira megy a katolicizmus gyűlöletében, hogy kereken megtagadja Zichy Nándorgróftól a kath. vallásvédelmének jogát. Ugyan milyen jusson? Az üzleti okokból megkeresztelkedett Falk Miksa talán jobb katolikus, mint Zichy Nándor gróf? Vagy azt hiszi-e a Pester Lloyd, hogy a kath. vallás védelmére csak a papok vannak hivatva? Az meglehet, hogy a zsidó vallás egyetlen védői ma a rabbinusok, de arra nézve, hogy a kath. vallást kik védjék, csak a papok-e vagy a világiak is: arra nézve mi a zsidószellemű Pester Lloydtól tanácsokat egyáltalában el nem fogadunk. Éppen oly határozottan visszautasítjuk az idézett lapnak azt a nézetét is, mintha ma a képviselőház volna a nép, a nemzet akaratának leghivatottabb kifejezője. A nép akaratát ma csak a főrendiháznak minden tekintetben független tagjai fejezik ki, nem pedig a tulnyomóan vesztegetés és presszió árán mandátumhoz jutott u. n. népképviselők.

A „Pester Lloyd“ szembezáll Schlauch biboros tegnapi beszédével

is és azt mondja, hogy ez a beszéd nem egyéb, mint konfuzus fogalomzavar. Komoly álláspontunkon alólinak tartjuk e tekintetben polemia-ba ereszkedni a „Pester Lloyd“ zsidó és tudatlan vezércikkirójával, csak azt kérjük tőle, miképen magyarázza ő a törvény és a rendelet közti különbséget? De minek vitatkozunk mi tovább egy olyan kormány organumával, a mely kormány félredobva minden tisztességes eszközt csak erőszak, csel és elvéladás árán véli magát fentarthatni? Ez a kormány, meglehet, fényes győzelemnek fogja hirdetni azt, hogy a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatot megcsontított és kardinális elvétől megfosztott alakjában a főrendiház ma megszavazta, sőt a megtörténtek után még arra is képes, hogy a liberalizmus győzelmének hirdeti a zsidó recepció elvetését is. Hiszen ez a kormány már sok rükwärtskoncentrirungot vitt véghez és már sokszor adta fel legszentebbeknek hirdetett elveit is. De a komédia már nem fog sokáig tartani. Ez a kormány most még provokálja a népet és még nem akarja belátni, hogy immár itt a „vég kezdete“. Nemsokára itt lesz a végszámolás napja és akkor vae victis!

— A nyitrai mandátum. A mai fővárosi lapok mindenben megerősítik azon tegnapi híriünket, mely szerint Latkóczy államtitkár a nyitrai mandátumot — a Magyar Hírlap hamis passzusnak nevezi — nem fogadja el. Latkóczy úgy fog cselekedni, hogy benyújtja ugyan a mandátumot a képviselőház elnökénél, de nyomban utána lemond a mandátumról s így leghözelebb új választ

tds lesz Nyitrán. Tarnóczy Gusztáv gépgyáros, a választás elnöke egy kissé konfuzusan szerkesztett nyilatkozatot tett közzé, mely szerint a felőle terjesztett hírek és vádak alaptalanok és mely szerint a sajtóbírósnál feljelentést fog tenni azon lapok ellen, a melyek őt megtámadták. Ezzel szemben mi egy értesülünk, hogy **Tarnóczy ellen legközelebb büntető eljárás fog megindítani.**

Választási epizódok.

A választás lefolyásáról igen szép dolgokat mondanak el a budapesti lapok. Megszoktuk már az efféleket a kormánypart részéről, mely göresösen ragaszkodik a hatalom furkós botjához, kész megszentelteleníteni az emberi szabadságot, sárral dobálni féltett kincsünket: az alkotmányt; képes mindenre, csakhogy biztosítsa magának az uralmat. A ki hinni nem akar, tekintsen Nyitrára s tekintsen Tarnóczyra, a ki elég gyenge volt nemtelen eszközökkel meghamisítani az igazságot, elnyomni a közvéleményt.

A nyitrai útlelkek közül álljon itt néhány részlet, a melyek eléggé megvilágítják a törvényesnek csufolt választás lefolyását.

„Nemzeti Újdedg”: A választási csel-fogások között nem utolsó az sem, hogy a választókhoz a kormánypart intézői nyomtatott levelet küldöttek ifj. gróf Zichy János nevében, mely levélben a gróf kijelenti, hogy lemond a jelöltségről. A leveleket a gróf címerének **meghamisításával** monogrammos borítékban küldtél a következő szöveggel:

Igen tisztelt választó urak!

Minthogy látom, hogy fellépésem kerületükben sok zavart okozott és én azon rokonszenves fogadtatásukat és áldozatkészségüket nem akarom azzal meghálálni, hogy önként miattam sok kellemetlenségnek legyenek kitéve, ezennel tudomásukra hozom, hogy a jelöltségtől ez alkalommal visszaléptem.

Nem mulaszthatom el forró köszönetemet kifejezni az irántam tanusított szeretők és áldozatkészségükért; tartsanak meg jó emlékkükben és kérem Istenemet, hogy önököt legjobb áldásával áldja meg.

Kegyes tisztelettel

Nyitra, 1895. március 18,

Ifjabb gróf Zichy János.

„Magyar Hirlap”. Ha az ellenzék vezetői közbeléptek, Tarnóczy azonnal letartóztatással fenyegette őket. S fenyegetését nem egyszer be is váltotta.

Igy letartóztatta Deák Jánost, a ki igazolványt kért tőle tegnap. Tarnóczy — bár régi barátja Deáknak — az igazolványt megtagadta, mire Deák — igaz, hogy nem minden guny nélkül — azt mondta Tarnóczy-nak:

— Te igazán becsületes ember vagy! Erre Tarnóczy letartóztatta Deákot, a kit az ellenzéki képviselők közbenjárására csak ma reggel bocsátott ki a főkapitány. Ebből a dolgból aztán csütörtökön délelőtt nagy botrány lett. Deák fogságából egyenesen a „Korona” vendéglőbe ment, a hol Tarnóczy szállva volt. Mikor Tarnóczyt meglátta, odament hozzá s hangosan ezt kiáltotta a szemébe:

— Itt vagy te utcséli gazember! Te világszaló! Te kutyafel! Te felrugni való szemém!

Tarnóczy éktelen dühbe jött s botjából kirántva törét, azzal rontott Deákra. A népesödületből azonban szerencsére ebben a pillanatban kivált Benkő nagybirtokos, egy hatvanéves ősz ember s kiütötte kezéből a törét, miközben a következőket mondta:

— Hitvány, világcsaló gazember! Az egész megyét elárasztottad rossz vizipuskák-kalsmost megmagad is idejősz garázdalkodni!

Tarnóczy ellen különben Nyitrán oly fenyegető volt a hangulat, hogy a választási elnök nem mert ma este a többi bizalmi férfakkal együtt a gyorsvonattal hazautazni, mert félt, hogy újabb inzultusok érik, hanem

ott maradt a „Koronában”, hol szobáját állandóan két rendőr őrzí.

Kinos afférje volt Tarnóczy-nak Okolicsányi László orsz. képviselővel is, a ki az afférből kifolyólag kihivatta Tarnóczyt Kund Jenő és Förster Ottó orsz. képviselők által. Tarnóczy a megbizottaknak kijelentette, hogy déli 12 óráig megnevezi segédeit, de a segédek délutáni 3 óráig sem jelentkeztek. Okolicsányi megbizottai csak késő este találtak két névjegyet lakásaikon, de minthogy ezalatt az idő alatt a városban már köztudomásúvá vált a Deák-féle inzultus, Okolicsányi segédei kijelentették, hogy e mezezőzmények után nem reflektálnak a Tarnóczy által nyujtandó elégtételre.

Tegnapi számában ugyancsak a **Magyar Hirlap** a következőket írja:

Ifj. Zichy János grófot, a nyitrai néppárt kisebbségben maradt jelöltjét, lapunk egyik munkatársa felkereste a „Hungária” szállodában levő lakásán.

Ifj. Zichy János gróf a következőket mondta el a választásról, megjegyezvén, hogy a történeteket részint saját tapasztalásából, részint pártívei elbeszéléséből tudja.

Nekem összesen, — ugymond Zichy gróf — 1500 választóm volt Nyitrán. Ez biztos dolog, a mit Tarnóczyék is jól tudtak. A választási elnök azonban nem tartotta szükségesnek velünk tudatni, hol foglaljanak állást a választóim a választás aktusa alatt. Hiába sürgettük, kitérő feleleteket adtunk és csak akkor jelölte ki a gyülekező helyet, amikor a fővárosból megérkezett ellenzéki képviselők is felszólították erre.

Kijelölte tehát a helyünket, egy kilométernyire a választási helységtől, melytől választóimat négyezer katonai kordon tartotta távol.

A választási elnök kijelentette, hogy korteseimet nem bocsátja a választás színhelyére s ő maga fog intézkedni a választóknak berendelésé iránt.

De miként tette ezt?

Kiküldött az utcára, a választói helyi-

TÁRCA.

BEBORULT AZ ÉG FELETTÜNK.

Beborult az ég felettünk régen
A veszturhus felleg egy ijeszt
Vigasz napját keressük az égen,
Még bírjuk-e vajlon várni ezt?
Usnk egy Isten birhat oly erőnyel,
Hogy kintjót tovább szeresse,
Oh nagyon, ha öntudatra ébredsz,
Ahhuz erőd s erőnyed lesz-e! ? . . .

Szülőföldén kitaszítva lézeng
S koldulni kényyszerül a magyar,
Most rabszolgá sajtó ősi telken —
Köleszömböt mez csak nyomort takar,
Idegen, nem értett hamis bárvány
Lépett ősi vallás helyébe,
Melynek megromlását vak boszúból
Üngyermek veszi lelkeré. . .

Koldulni kénytelen ott hol előbb
Parancsolt, most ur az ellenség.
Aki gnynt úz a nagy-lelkiségből,
A „koreszme” ez reá a melegség . . .
Vántörkint a koldusbot kezében
Meg-megremeg, s a koldusfalat
Egeti a lólkót s olyan nehéz,
Majd le roskad a telher alatt.

Sebe vérzik, a ruhája tépett,
De lelke tisztán maradt, épen,
Ezre a vihar közlegését
Felrikszkodik, ne érje tetlen.
S küzdelemre egy nagy, egy szent eszméért,
Győzelemre — nagy sírba vezet —
Híte világával, a koldus mankóval
Fegyverzi a remegő kezét.

Beborult az ég felettünk régen,
De a vihar most már nem ijeszt
„Isten és jog” áll oldalkunk mellett,
A pokol meg nem győzheti azt.
Megbocsátunk a vak ellonságnak,
Béke jobbot nyujtunk, ha kerí . . .
De hogy gyáván tűni hagyjuk magunk,
Már azt ugyan senki sem éri!

TÓHELYI JÓZSEF.

Azok a kiadók.

— Tragikomikus történet. —

— A „Fejermegyei Napló” eredeti tárcája. —

A „Beöbaldogházi Lloyd” c. világlap alig negyedévi pályafutása alatt fényesen váltotta be ígéréit. Amit zászlajára irt, beteljesedett az utolsó betűig; amit követelt, végrehajtották, amit ellenezett, azt szóba sem hozták a böles városatyák. Ugyanis kapott a város egy fényes dalszínházat, kizárólag hazai erőkből, egy a mai kor igényeinek megfelelő, izléssel, kényelemmel berendezett városházat, melynek ülésterme számára, — disz gyanánt — drága pénzen festették meg a közelmúlt három kiváló államférfiát. Kapott továbbá 25 kocsiból álló villamos vasutat, kitünő ivóvizet stb. Nem került felszínre ezután a tanító fizetésének javítása, a szemeset kocsik gőz-üzemre való átalakítása, a rendőrség megfokozása, sőt a helybeli zsidóság általános megdöbbenésére — nem adtak ingyen telket a második zsinagóga felépítéséhez.

A mi a képviselőválasztást illeti, elég, ha citáljuk a „B. L.” ellenlábásának a „Harsona” véleményét.

„ . . . Hogy egy ilyen jött-ment ember lett virágzó városunk képviselője, az egyedül a másik tábor mindennapos olmezavarának átkos szüleménye. Beöbaldogháza józan polgárságának szemét bekötötték a gazok, kik a bor göze, a pénz ördöge által földre tiporták azt a zászlót, mely immár két évtized óta szeplőtelen, büszkén lengött egy elvhu zászlótartó kezében . . . Azok a felrepedezett koponyák eléggé bizonyítják, hogy van még nálunk

olvtartó, becsületes tábor, mely mindenkor kész síkra szállni szent jogainak védelmére, nem kimélve fokost, husángot, meg gyomrozót . . .

Eddig a sorok.

A város pedig virágzik . . . Midőn e sorokat írom, a böles városatyák, a „B. L.” főmunkatársának indítványára, Beöbaldogháza telefonját Párisssal, Londonnal sürgősen összekötötték, illetőleg elhatározták.

Ezen indítványból kifolyólag aztán párbaj történt. Ugyanis a „Harsona” szerkesztője tudakolván a „B. L.” főmunkatársának indítványát, oly vehemens támadást intézett ellene, hogy ez a városatyák szeme láttára, szeme közé vágta glace keztyűjét.

Másnap a kiserdőben két pisztolydurrulás reszketteti meg az eget . . .

Egy életmentő ing-gomb, két külön kiadás . . . és ismét helyre állt a béke . . .

* *

Odakünn zimankós hideg az idő . . .

A hőmérő 18 fokot mutat . . .

A „Beöbaldogházi Lloyd” szerkesztősége — a riporterek kivételével — együtt van. Szánt a toll, csilingel a telefon s a nélkülözhetlen öllő „sokatmondó” csattogósába belevegyül egy-egy érkező riporter lihegése, tüszkölése, nemkülönben az új zene-referens elmaradhatatlan trillája . . .

A főmunkatárs párolg thea mellett dolgozik . . . Csillog szeméből, s pennájának minduntalani rágásából már előre is éles vezérekkel olvasunk ki . . .

Mi belmunkatársak az irászat mellett görnyedünk s ki-ki a maga reszortját végzi. Az újdondász, más különben Gyulai

ség elé néhány fiatal embert s ezek elkial-
tották magukat:

— A Zichy-párti választók
jőjjenek!

Persze, ebből egy szót sem hallottak
azok és így a kikiáltók visszatérhettek azzal
a vidám hírrel:

— *Nem jön kérem egy sem. Vá-
lasztóimat a katonaság kordonja úgy
körülvette, hogy az éllen-szomjon álló
embereknek még kenyérét sem küld-
hettem. A csendőrök elvezették a
kenyérrehozó kocsikat. A nyitrai bol-
tosok pedig pénzért sem adtak élelmet az
én embereimnek.*

A választási helyiségben pedig foly-
tatódott az erőszakosság.

Tarnóczy valósággal kereszkérdésekkel
zaklatta az embereimet.

— Melyik Zichy grófra
szavaz? — kérdezte.

— Hát a János grófra!

— János gróf? Olyan jelölt nincs,
mehet.

Ilyen genroben vezette a választást és
bizalmi férfialm a legnagyobb izgatottságban
nézték ezt végig. A falusi előljárókat, akik
a személyazonosság konstatálására lettek
volna hívva, kiküldte. Végre is, a
bizalmi férfialm nem nézhették ezt a zaklatást:
és lemondta k.

Engem is arra akartak bírni, hogy
lépjek vissza. Erre azonban nem voltam haj-
landó, miután teljes és alapos meggyőző-
désem az volt, hogy pártom többségben van.

Kijelentettem, hogy nem akarom, hogy
választóim belebetegedjenek a szakadó zá-
porban való 24 órai várakozásba, menjen
tehát aki akar, a merre akar.

És az elesigázott, agyonázott emberek
elszéledtek.

Igy csinálta meg Tarnóczy a nyitrai
választást és kíváncsi vagyok, elfogad-
ja-e Latkóczy államtitkár ezt
a mandátumot?

Budapesti Hírlap: Leszavazott 1231
választó, holott a kerületnek 2200 választója
van s a ki csak a választók közül félholt

Pál szerint, igen kitűnő lyrikus, megráztán
bozontos üstökét, felénk fordul:

— Egy szenzációs hír!

Az egész szerkesztőség egyszerre virginia
szivarjainkkal együtt kérdő-jellő változott.

Nyomor egy redakcióban!

Szivarjaink lekonyultak, a telefon esi-
lingelni kezdett. . . . Mi pedig összenéztünk,
s nehogy „légből kapott koholmányunk” je-
lenthessük ki a mondottakat, üres pénztára-
inkat mutogattuk egymásnak. . . .

Általános meglepetés . . . a hír meg-
erősítésére talált . . . A hosszú fájdalmas
sóhaj és az öt-hat gyomor korgása, felzavar-
ták főmunkatársunkat.

— Csendet kérek . . .

Az üres gyomor nem tőr elvenvetést. . .

— Az istenért, mi történt önökkel?!

ugrik közénk a redaktor, nyomában ki-
adónk.

— A hónap vége felé járván . . .

— Nincs pénzük, ugy-e? egészíti ki
közgazdászunk szavait a kiadó.

És panaszuink mégis orvoslásra talált.

Lapunk kiadója vacsorára invitált ben-
nünket. A kitűzött időre megjelentünk. (Soha
ez életben nem voltunk oly pontosak, mint
a jelen alkalommal.)

A barátságos üdvözlés után, kiadónk
kivitte felöltöinket az előszobába, néhány
percre türelmet kért, hozzátevévén egytűl
végtelen örömről! — „kitűnő vacsora
lesz, uraim!”

Szivarunknak már-már a végére jártunk,
a mikor bejelentették, hogy terítve van. Be-
mentünk az ebédlőbe. Összenéztünk. Pényes,
gazdag lakoma várt reánk.

A sunka után kitűnően csuszott az
egri, a thea mellett pedig élvezettel füstöl-
tük a havannát. . . .

nem volt a kerületben, azt a pártok mind
behozták.

Azokat is meglepte Zichy 274 szava-
zata, a kiknek Tarnóczy és Szulyovszky
választási elnökök jelleményességéről és tör-
vénytiszteléről, kelő fogalmuk volt. A ki
látta, milyen óriási tömegekben vonult be a
Zichy-párt reggel, mikor a bevonulás útján
nem is lehetett egyebet látni, mint marsoló
fehértollas tót, szádadokat (közben magyar
falvak népét is), melyeket zárt sorokban
vezettek a plébánosok a város szélén levő
tanyára, nem akart hinni füleinek, hallva ezt
az eredményt.

Másik példa: Intelligens választó lép be.

— Hogy hívják? — kérdezte az elnök.

— Freiberger Győzőnek.

— Szavaztat el nem fogadom, mert itt
Viktornak van beirva.

A ki csak Zichy grófot mondott
(az ifju János elhagyásával) vagy ifju
Zichy Jánost (a gróf cim elhagyásával),
azt irgalmatlanul elutasították. Ilyen
jelölt nincs! A legtöbb választó azonban
pontosan szavazott, mondotta a nevet:
ifju gróf Zichy János, vagy
mladsi gróf Zichy Jan.

A ki azt hiszi, hogy így már elfogad-
ták a szavazatot, fölötte esalódik. Hiszen
akkor hiába rántották volna elő a másik
két Zichyt. Ennek a két névnek a gyümöl-
észtetésében különösen Szulyovszky volt
mestere.

— Ifju gróf Zichy Jánosra szavazok —
mondotta a választó.

— Melyik Zichyre? Mert három van.

— Ifju gróf Zichy Jánosra.

— Nem a nepomukira?

— Ifju gróf Zichy Jánosra, — felel
konokul a választó.

Az elnök erre haragosan ráivall:

— Arra feleljen, a mit kérdeztem.

Nepomuki Jánosra? Igen vagy nem?

Igen sok választó meghökkent erre és
nem mert válaszolni. Vagy ezt dagogta:

— Nem tudom, hogy nepomuki János-e
a neve.

Mind a két esetben elutasította Su-
lyovszky. Csak úgy fogadta el a szavazatot,

Az óra nyolecat ütött. . . . Készültünk
Báli tudósítónk már előre rohant a fel-
öltökhöz. Csakhamar azonban krém sárga are-
cal dült be az ajtón, s a legközelebbi székbe
rogyott. . . .

— Lekészt a kefekötők báljáról! —
éleledött házi poétánk.

— Fiuk, oda a fölöltő, oda minden!
hörögött a szegény báli referens.

Mindent tüvé teszünk. A felöltők lábát
kaptak. . . . Izgatottságunk toronymagas-
ságra hágott. . . .

— Bizonyítékok hol a tettes?!

Kiadónk e közben mosolygva dugott
valami papírosformát markunkba.

— Mi ez?!

— Szent Isten! zálogcédula!

— Ez is! . . . Az is? . . . Vala-
menynyi!

— Ah! . . . röppent egy keserű só-
haj mindnyájunk ajakán.

— Igen uraim, zálogcédulák, a felöltők-
ről szólnak. . . . Nos, miből traktáljam meg
önöket, ha nincs pénzem? Kénytelen volt-
tam valamennyit becsapni. A mi pedig meg-
maradt, fogják. . . . s ezzel átadott néhány
koronát.

Le voltak forrázva. Ilyen drágán még
sohasem vacsoráztunk.

Boszut! . . .

. . . . Másnap nem mentünk be a re-
dakcióba. Így történt azután, hogy a „B. L.”
a szokott 32 oldal helyett nyomorult fél
iven jelent meg. Az előfizetők száma ekkép 50
ezerből, 15 ezerre olvadt le, a kormány
megvonta tőle a bizalmat, illetve a szubven-
ciót, a kiadó a haját tépi, a „Harsona” pe-
dig örül, szörnyen örül.

S mindamellet Beöbaldogháza vi-
rágzik, . . .

Cajus.

ha a választó azt mondja: Nem vagy nye.
De ha véstlenül kiszaladt a száján, hogy
6 gróf Zichy Jánost akarja, a nélkül, hogy
az ifju t hozzatette volna, minden további
kétekedés nélkül elfogadta szavazatát a
másik Zichyre.

Előfordult például a következő eset:

— Mi a foglalkozása? — kérdi Su-
lyovszky elnök.

— Karkáplán, — felel egy ifju pap.

— Szavaztat nem fogadom el, mert
itt káplán van beirva, — mond az elnök
és visszautasítja a szavazatot.

BELFÖLD

— **A néppárt szervekedése.** A
Pöszonyvárosi néppárt a legnagyobb
érdeklődés mellett, számtalan választó jelen-
létében esütörtökön megalakult. A néppárti
egyesület alapszabályai elfogadtattak és
jövahagyás végett a miniszteriumhoz azon-
nal felterjesztettek.

— **Tanítók országos nagygyűlése.**

A kath. tanítók orsz. nagybizottsága elnö-
kének, dr. Komlóssy Ferenc kanonok, főtan-
felügyelő indítványára elhatározta, hogy a
kath. tanítók nagy testülete részt vesz ugyan
a millenniumi egyetemes tanügyi kongressz-
szuson, de az ezredéves ünnep alkalmából
megtartja a kath. tanítók egyetemes nagy-
gyűlését is. Programjába vette: 1. A ma-
gyar kath. tanítók fogadalmi zászlojának
felszentelését. 2. A kath. tanítói árvaház
megnyitását. 3. Egy nagyszabású almanach
kiadását. 4. A kath. iskolák történetének
megírását az egyházmegyék által és a
kath. tanítóegylet történetének elkészítését,
minden egyesület által. Elhatározták, hogy
egy millenniumi központi irodát létesítsenek.
A kath. nagygyűlést előkészítő bizottság
állandó működését meg is kezdte. A II.
országos és egyetemes tanügyi kongresszus
előkészítő bizottsága nevében dr. Heinrich
Gusztáv elnök és Nagy László titkár április
4-ére, a nagy csütörtökre egybehív-
ták az 1895. évi országos tanítók gyűlését
Budapestre. Midőn megbotránkozásunknak
adunk kifejezést a fölött, hogy éppen a gy-
csütörtökre hívták egybe a gyűlést,
reméljük, hogy ezen egyetlen egy jóra való
kath. tanító sem fog megjelenni.

— **Katholikus körök.** A *kiszuca-
ujhelyi kath. kör* e hó 25-én d. u. 3
órákor tartja ünnepélyes megnyitó ülését. A
gyűlést veni sancte előzi meg. A gyűlés
gazdag tárgysorozatából kiemeljük Czvincsek
János titkár felolvasását a jó katolikusok-
ról. — A *pécsi kath. kör* holnapután,
vasárnap este fél 6 órákor saját helyiségé-
ben felolvasó és zeneestélyt rendez, melyen
többek közt Kozáry Gyula „Az élet feladata
és életörömök” cím alatt érdekes felolvasást
fog tartani. — A *pátkai, a tolnai s a mura-
szombati kath. körök* alapszabályait a
belügyminiszter a bemutatási záradékkal
ellátta. — *Pudmercen* március 10-én
kath. kör alakult 56 taggal, egyelőre Jan-
kovics József plébános elnöktete alatt. A
község kegyura, ifjabb Pálffy János gróf
szintén belépett a kör tagjai közé.

— **A vallástalanság glorifika-
ciója.** A budapesti esküdtzsek ismét botrányos
íreletet hozott. Valami Strasser Frigyes a 70-es
évek elején „Antisyllabus” cím alatt verses röp-
iratot adott ki, mely rakoncátlan, féktelen mo-
dorban izgat a róm. kath. egyház egyik dog-
mája: a pápa esalhatatlansága, valamint a szent-
írás. a tulajdonjog és a védkötelezettség ellen.
A füzetet 1878-ban letördítették — sajnos —
magyar nyelvre is, tavaly pedig a „Népszava”
e. szocialista lap több ezer példányban terjesz-
tette. A főügyész ezért sajtóperit indított
Vankó Károly, 20 éves alsó-ausztriai mun-
kás, a röpirat terjesztője ellen, de a jobbjára

zsidókból álló esküdtsek Vankót tegnapelőtt felmentette a vád alól... Így történt a keresztény Magyarországban, 1895-ben.

Dalok az állami anyakönyvezetokről. Kraszó-Szörény megye fejelem. választmánya Popovics Vince orszóval községi jegyzőt hivatású és hivatali visszavételek miatt hivatalvesztésre ítélte. Egyidejűleg Popovics Traján plugovai jegyző 800-forint pénzbírságra ítélte. (Folytatjuk.)

Telefon-jelentések.

A főrendiház ülése.

Budapest, március 23.

A főrendek ma folytatták a vallás szabad gyakorlatáról szóló s. tegnap megbeszélte törvényjavaslat részletes tárgyalását. A IV. fejezetnek összes §-ait változtatlanul elfogadták, kivéve a 26. §-t, mely a törvényesen el nem ismert felekezetenküliek gyermekeinek vallási neveléséről intézkedik. Ezen §-t a tegnapi szavazás után fölöslegessé vált s a kormány sem ellenezte a kihagyását.

A részletes tárgyalás befejezése után mindenki azt hitte, hogy ismétlődni fog a múlt őszi jelenet, t. i. hogy most harmadik olvasásban elvetik az egész, megbeszélte javaslatot.

Azonban nem ez történt. Bánffyék sokkal szerényebb igényűek, mintsem megelégednének a megtépett javaslat rongyaival. Félretették tehát „az elvek integritását” és névszerinti szavazás alá engedték a javaslatot, melyet a főrendek aztán 15 szótöbbséggel el is fogadtak. Az ellenzéki főrendek közül sokan megszavazták a méregfogatól megfosztott javaslatot.

Következett a zsidó recepció. Ezen javaslat tárgyalásánál felszólaltak Csáky-Pallavicini ögróf, Wlassics miniszter, Ambrózy Lajos báró, Szapary Géza gróf, Szontagh Pál és Zichy Nándor gróf, mire a javaslatot általánosságban elvetették.

Részletes tudósításunk itt következik:

Ülés kezdete 11 órakor.

Elnök és jegyzők a tegnapiak.

A kormány tagjai teljes számban vannak jelen.

A tegnap jelen volt főpapok közül csak Schopper György roznányi püspök hiányzik.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének felolvasása után

Zichy Nándor reflektálva az elnök tegnapi enunciaciójára kijelenti, hogy ebben megnyugszik, de óhajtja, hogy ez precedensül ne tekintessék és hogy ezen felszólalása jegyzőkönyvbe vétessék. (Helyeslés balfelől.)

Elnök ezt feleslegesnek tartja, mert Zichy Nándor gróf szavai úgy is benne lesznek a Ház naplójában.

Gajzágó Salamon is ezen a véleményen van, mire.

Zichy Nándor gróf visszavonja indítványát s a jegyzőkönyv hitelesítették.

Következik a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslat részletes tárgyalásának folytatása.

A 25. § változtatlanul elfogadtatik.

A 26. § Zichy Nándor gróf és Wlassics Gyula miniszter felszólalásai után elvetették.

A 27–29 §-ok elfogadtatnak s ezzel a részletes vita véget ért.

Elnök felveti a kérdést: Elfogadják-e a Ház a módosított javaslatot?

Névszerinti szavazás rendeltetik el.

A módosított javaslat mellett szavaz 127, ellene 112 főrend, a módosított javaslatot tehát 15 szótöbbséggel elfogadtatik.

Következik a zsidó recepcióról szóló javaslat tárgyalása.

Csáky-Pallavicini Ede ögróf még általánosságban sem fogadja el a javaslatot, mert nem járulhat hozzá, hogy olyanok recipiáltságának, kik párdúc-kacagány helyett nyulbőrrel jöttek e hazába. Elég csapás ez a faj ugyanis az országra s ezért nem akarja új jogokkal felruházni.

Wlassics Gyula miniszter védi a javaslatot. Méltányosságnak tartja a recepciót. Nem szabad mereven a történelmi alaphoz ragaszkodni s a jelen javaslat különben is a zsidó vallásról a keresztény hitre való áttérést is szabályozza. Nem lehet kívánni, hogy a zsidó vallásra ne lehessen áttérni. Művelt országokban ez már régóta lehetséges. Attól félnek talán, hogy ha lehetséges lesz az áttérés, a zsidók tömegesen fognak áttérni a keresztény hitre? (Felkiáltások: Oh nem!) Ő is azt mondja. A zsidók nem akarnak a maguk számára prozelitáskodni. Polemizál Csáky-Pallavicini ögróffal és védi a zsidókat, kik szerinte leghasznosabb polgárai az országnak. (Heves ellenmondások és zaj balfelől.) Szükséges a recepció az államrend szempontjából is, mert az állam érdeke, hogy a zsidók szorosabban fűzessenek a hazához. (Nagy zaj és gúnyos felkiáltások balfelől.)

Ambrózy Lajos báró megszavazza a javaslatot nem mintha elvei megváltoztak volna, hanem mert a sok huza-vonát nem tartja az állam érdekében levőnek.

Zichy Nándor gróf javaslatot nem tartja indokoltnak, mert ha felesleges volt a törvény eddig, ugy felesleges most is, mivel a felekezeteknek viszonya már szabályozva van. Ő egyes felekezeteknek privilegiumokat adni nem hajlandó. (Zajos helyeslés balfelől.)

Szapary Géza grófnak a javaslat ellen a jogegyenlőség szempontjából nincs kifogása, de kérdi, hajlandó-e a kormány a II. fejezetet eljteni?

Szontagh Pál pártolja a javaslatot.

Wlassics Gyula miniszter kijelenti, hogy a kormány a javaslat II. fejezetét fentartja.

Elnök a vitát bezárja, következik a névszerinti szavazás.

A javaslat ellen szavaz 117, mellette 111 főrend, a javaslat tehát 6 szótöbbséggel általánosságban elvetetik.

Ülés vége 2 órakor.

TÁVIRATOK.

Tapolca, márc. 23. (Ered. táv.) A liberális párt ma nagy értekezletet tartott, melyen Vörös László államtitkár kikiáltotta a körület kormánypárti képviselőltjének.

M-Diószeg, márc. 23. (Fred. táv.) A község a tavaszi vizáradások következtében egészen víz alatt áll.

Madrid, márc. 23. (Ered. táv.) Sagasta helyében Canovas lesz az új miniszterelnök. Az új kormány ma délután tette le az esküt.

Szt. Pétervár, márc. 23. (Fred. táv.) Osten-Sacken grófkinevezetett berlini nagy követé.

Brüsszel, márc. 23. (Ered. táv.) A heerenthali löpörgyár ma a levegőbe röpült.

Városi és vidéki hírek.

— *Lapunk legközelebbi száma Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe következtében kedden este jelenik meg.*

— **József főherceg a katonatiszteknek.** József főherceg a napokban újabb jelét adta nemesszivűségének.

Ugyanis a pártfogása alatt álló Cirkvenica tengeri fürdő- és üdülőhelyen a vagyontalan honvédségi és közhadserégbeli tiszték számára bőkezű alapítványt tett. Az említett fürdőhely egyik legszebb pontján, közvetlenül a tengerparton fekvő és terjedelmes kerttel körülvett régi Franjeopán-kasztélyt, később paulinus kolostort, melyet nemrég vett meg a főherceg, renováltatta, izlésesen berendeztette s a beteg, vagyontalan katonatisztek számára szabad lakásul felajánlotta. A főherceg gondoskodott még arról is, hogy a beteg tiszték az ingyenes lakáson kívül mérsékelt áron teljes ellátásban is fognak részesülni s egyúttal minden fürdői díj s illeték alól föl vannak mentve. A terjedelmes épületet május 1-én adják át a használatnak. A szabad lakások kiadatását és nyilvántartását a főherceg a honvédelmi miniszterre ruházta.

— **Személyi hír.** Fiáth Miklós báró főispán tegnap este 8 órakor városunkba érkezett s ma délelőtt háromnegyed 9 órakor ismét Budapestre utazott. kedéseket foganatosította.

— **A rác-almási kath kör f. hó** 17-én tartotta saját helyiségében évi közgyűlését. Pödör István elnök megnyitó beszédében örömet fejezte ki a tagoknak majdnem teljes számban való megjelenése fölött, azután összetartásra, a körben hallottak és olvasottaknak az életben való átvitelére lelkesítette őket. Bemutatta a kör megerősített alapszabályait és szívrokre köztötte a tagoknak azok lelkiismeretes megtartását. — Azután Chay Antal olvasta föl titkári jelentését, a melyben köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik fáradságot nem ismerő buzgósággal segédkeztek a kör megalakításában, ugy szintén mindazon nemes gondolkodású kath. hölgyeknek, akik mint pártolótagok siettek filléreikkel támogatni a kört anyagi szükségleteiben. Braun Mihály pénztárnok a bevételről és kiadásról számolt be. A közgyűlést megelőzőleg Supka Istrán néptanító tartott egy hatóságos felolvasást „Az iskola és szülői ház” címmel, amelyben a szülők ama félszegségeit fejtegette, melyek oly igen hátráltatják a tanító működését.

— **Lelki gyakorlatok a zárdában.** Egy régi szokás kezd lábra kapni az előkelő világ hangadó hölgyei között, a kik eddig a mulatságok és szórakozások különféle nemeit kultiválták, most pedig a zárdák esendes magányába vonulnak lelki gyakorlatok végzésére. Örömmel tölt el bennünket az a tudat, hogy Szekesfejérvár helyői is hódolnak e szép szokásnak s időnkint meghívják egy-egy Jézus-társasági atyát elmékedések tartására. A napokban is tartottak lelki gyakorlatokat Tomcsányi Lajos Jézus-társasági atya vezetésével a Paulai szent Vincéről nevezett nővérek zárdájában. Tomcsányi, ez a nagy tudományu pap, bár gyengélkedett, három napig időzött Szekesfejérvárott s e három nap alatt új erőt öntött hallgatóiba, Szűz Mária s szent József tiszteletére buzdítván őket. Beszélt még a materializmusról, a halottégetésről, a gyónás és áldozásról, mindenkor az életből merítvén gondolatait szívből s szívhez szólt.

— **Frideczky püspök emléke** Boldogult Frideczky Ferenc székesfejérvári püspökéért, a ki 1823-ban halt meg 71 éves korában, ma d. e. 9 órakor ünnepélyes gyászmise tartatott. Az ünnepélyes szerzést Pille Ödön apátkanonok végezte.

— **Lépre került szélhámós.** Horváthy Ferenc kávéház tulajdonos teg-

nap délben Szolnokról egy sürgönyt kapott, melyben fia állítólag d. u. 3 órára 150 frtot kért azon fenyegetés kíséretében, hogy, ha kérése nem teljesítenék, főbe lövi magát. A dolog szegyet ütött Hortoványi fejébe anélkül is inkább, mert fia nem Szolnokon, hanem Nagy-Kanizsán van alkalmazva a törvénytörésnél. Rögtön sürgönyözött tehát fia lakásadójának Nagy-Kanizsára s azon kérésére, hogy ott hon van-e fia, azt a választ kapta, hogy fia Nagy-Kanizsán van s a legjobb egészségre örvend. Hortoványi ekkor jelentést tett a történetéről Seidel Lajos rendőrfőkapitánynál, a ki távirati uton megkereste a szolnoki kapitányságot s kérte a szélhámos letartóztatását. Az állítólagos Hortoványi már utnak indult fődözet mellett Szekesfejevárra felé.

Az iparos-íjűk közgyűlése.

A szekesfejevári iparostület védnöksége alatt álló iparos-íjűk önképzőkörének holnap délután 3 órakor a városház nagytermében évi rendes közgyűlést tartja, melyre az iparos-íjűk önképzőkörének tiszteletbeli alapító, pártoló és rendes tagjait meghívja. A közgyűlés tárgysorozata: 1. A közgyűlés megnyitása. 2. Elnöki jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés, vagyon-mérleg kimutatása. 4. Tisztikar választás. 5. Indítványok. — A szavazás csakis az utolsó havi nyugta felmutatása mellett történik.

Jegyzőválasztás. A Szilas-Balháson megüresedett jegyzői állást folyó hó 18-án töltötték be választás útján. Megválasztott Miklós Béla falu-battyányi jegyző, aki állását már el is foglalta.

Halálozás. Részvétel vettük a gyászshirt, hogy János a lovasberényi kerület kéményseprője tegnap reggel rövid szenvedés után meghalt. A boldogult Szekesfejevárot mintegy 20 évet töltött mint üzletvezető egy kéményseprő mesternél.

Járvány. A Nyék községhez tartozó Nádasdy-tanyán a toroklob kezdő áldozatait szedni. A hatóság a kellő óvintézkedéseket hozta.

Helyreigazítás. Lapunk tegnapi különkiadásában két értelmetlen hiba eszszott be, melyeket ezen helyreigazítunk. A vezérekben a helyett: „Schlauch biboros világosan megadolta“ az olvasandó: „Schlauch biboros világosan kifejtette.“ Az „Id. Szögyény Marich László és a zsidó recepció“ c. entrélethez, 1867 dec. 31-ike helyett „1867 dec. 23-ika“ olvasandó.

* **Influenza köhögéssel** a mostani időjárás miatt igen gyakori. Tisztelt olvasóinkat figyelmeztetjük, hogy ezen betegség ellen van egy igen olcsó és hasznos orvosság, ez a **Mürath-féle Steier Daraszletke**, mely biztosan és minden utóhatás nélkül gyógyít a gyomort meg nem támadja sőt igen jó étvágyot gerjeszt. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 10 kr. 12 dobozzal díjmentesen küld a feltaláló és készítő Th. Mürath Gräcban.

Irodalom és Művészet.

A szekesfejevári kath. nagygyűlés története, kibővíve a katolikus körök szervezésére vonatkozó adatokkal megjelent 10.000 példányban. A 48 oldalos füzet magában foglalja a nagygyűlésen elmondott összes beszédeket és a néppárt programját. Megrendelésre 200 drb. 14 frt, 100 drb. 8 frt, 50 drb. 4 frt 50 kr., 25 drb. 2 frt 30 kr., 10 drb. 1 frt. Minden tíz darab után egy tiszteletpéldány. Egy példány ára 15 kr. 50 darabon felüli megrendeléseknél a füzetek portómentesen küldetnek. *Kapható a „Fejérmegyei Napló“ kiadóhivatalában Szekesfejevárott.*

— A „**Herkó Páter**“ kath. éleláp folyó évi 12. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szöveggel

jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára is már szokatlanul elterjedt éleláp olvasóink figyelmébe. A „**Herkó Páter**“ előfizetési ára egy évre 4, félre 2 frt. Szerkesztője Markos Gyula, a Kath. Örtizek ismeretes költője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendők. (Budapest, zsibarny-utca 7.)

— **Színház.** Csütörtökön **Náday** Ferenc második fellépésével Soribe kitűnő műve a „**Tündérújja**“ került színre. Az előadás méltó volt a tegnaphoz. Valóban két este, melyet Náday töltött körünkben, élvezetes volt; bár volna alkalmunk több ilyenben is részlesülni. Sajnos, hogy a közönség nem igen érdeklődött Náday fellépése iránt. A megjelent kis számú publikum azonban halás volt s sokszor hívta a lámpák elé a művészt. Fejérvári tisztelői remek koszorúval tisztelték meg Nádayt, ki Keibriand Richardot alakította művészeleg. A többi szereplők közül jót mondhatnánk Gyurman Aliceról (Helen) is, ha szerepének legkomolyabb részleténél el nem nevette volna magát. Elégé sikerült Déri (Tristan), Komlósi (Berta); Sárdi (Lesszevon gróf) és Deréki (Pemnar) játéka, Prielle alakítása nem elég természetes és közvetlen. Oláhné (Barssy), kit betegsége után először láttunk ez alkalommal a színpadon, elemében volt. (L.)

Pénteken Dúmanom érdekesítő színműje került előadásra. „**Az ördög és a párizsi vak leány**“, mely ugyan mélyen az irodalmi és művészeti színvonal alatt áll, de azért a modern, kevésbé művelt közönség szája izének megfelel. Érdekesítő, élökre állított jelenetek lekötik a hallgatók figyelmét. A darab Dumas műve után van írva. A fejérvári közönséget azonban úgy látszik sem az ilyen művek, sem a gyakori vendég szereplők nem képesek letrázni a lethargiából, a színház iránti közönyösségből. A színház jóformán üres volt. Az előadás rossznak nem mondható. Deréki (Saint Germain) ez alkalommal nem emelte érvényre erős hangját. Jól alakított Déri (Fleury Leo), Sárdi (Pietri), Sárdi (Pietri) Komlósi (Louis) szintén rokonszenves alak volt. Tarján (Appiani) alakítása halvány, nem hü. Legjobb mulatott a közönség Mezeinek, ki ez alkalommal ismét fényes bizonyágát adta komikai vénájának. L.

Közgazdaság.

Köros tünetek orvoslasi módja.

Budapest, március 22.

(—) A statisztikának nemesak általánosságban vehetőnk hasznát a közgazdasági tanulmányozásban, hanem kitűnő szolgálatot tenne még abban az esetben is, a mikor a részletekkel foglalkozva, ezeknek viszonyát az általánossághoz és az egyes körtünetekhez vizsgáljuk.

Számaltanszor fölvetették már a kivándorlás ügyét. Szégyenletes, hogy hazánkban egyáltalán ki kell vándorolniuk nemesak egyeseknek, hanem egész családoknak, mert nem tudnak megélni; szégyenletes továbbá, hogy mig kívándorlás a hazából konstatálatik, nekünk más országból munkásseregeket kell fogadnunk, a melyek nálunk munkájuk után meg tudnak élni, a legszégyenletesebb pedig az a represszív orvoslás, melylyel nálunk eljárnak, a szolgabíró ténykedése, a ki rövid uton összeszedi azt a szegény megéllhetést keresó népet és a visszatoloncoltatás „nyájas“ módjával erőszakosan itthon marasztalja, továbbá az a spili sereg, a mely kiszimatolja a kivándorlókat, a minek következménye azután az, hogy a kivándorlók minden személyes szabadságuk dacára

a mivel pedig olyan nagyra vagyunk közéletünkben, megfosztatik attól, hogy szabadakarata értelmében cselekedjék.

Nagyon természetesnek találjuk, hogy ezen a bajon preventív módon kellene és lehetne is segíteni. Ajánljuk mindazoknak, a kik ezzel az életbevágó kérdéssel foglalkozni szoktak, hogy sziveskedjenek ugy május vagy június havában elfáradni a budapesti olasz konzulátushoz. Ott egy egész sereg munkást fog találni, mert az olasz konzulátus pontosan felel meg a megrendeléseknek és szállítja Olaszországnak különösen éjszakai részéből ide mihozzánk a szükséges munkás erőket. Nemcsak vasuti munkálatokhoz, hanem még az aratás nagy művéhez is szerződhetnek olasz munkásokat, de mi csak azt a szerény kérdést vetjük fel, hogy a mi tót atyafiank nem olyan jó munkások-e, mint az olaszok.

Ezt a kérdést nem akarjuk tovább feszegetni, elég, ha rámutattunk, de szükségesnek véljük kimondani, hogy e tekintetben csupán egy adminisztratív tényezőnek kellene akadni, akár a földmivelési ügyeket, akár a közigazgatásiakat intező körökből, a ki szervezni tudná ezt az ügyet és okos konkurrenciával az itt minálunk megélni nem tudó hazai munkások munkával ellátja az idegen munkásokkal szemben, a kik hozzánk jönnek megélltetés céljából.

A ki a déli vasut mentén utazik, gyakran láthat fűrészekkel, fejszékkel és egyéb ilyen munkáeszközökkel felszerelt csapatokat, a melyeket Stajersországnak, Karinthia és Krajna hegyvidéke szállít Magyarország erdősegeinek, bár nehéz, de nem épen rosszul megfizetett munkájára.

Hát a mi felvidéki tótjaink ezt a munkát nem tudnak végezni? Hiszen a munka, nézetünk szerint, sokkal könnyebb, mint az, melyet hazánkban Amerikába kivándorolt tótjaink az ottani bányák tárnáiban végeznek.

Ugy tudjuk, hogy van minálunk, még pedig a földművelésügyi miniszterium fenhatósága alatt egy erdőszeti egyesület, a mely, ha akarna, nagyon könnyen segíthetne a bajon. De e tekintetben is, mint sok másban, hiányzik a kezdeményezés ereje.

Vegyünk egy más ágat. A bolgár kertész eljön hozzánk Magyarországra, itt tehetsége szerint kisebb vagy nagyobb földterületet bérel ki magának, megmunkálja szorgalmasan, fáradszatanul, zöldséget termel és ezt a termelést ugyan csak Magyarországon értékesíti, még pedig igen jól. Osszel azután, midőn mindent betakarított, azaz mikor mindent eladott kertészeti termelményeiből, készpénz hasznalal téli időre visszautazik hazájába megpihenni.

Mi rokonszenvel kísérjük ezt a derék munkás népet, de megint csak azt kérdezzük, hogy intező köreink miért nem tanulnak már ebből a példából és adnak a szűkölködés között élő magyar embernek olcsó pénzen bérbe földterületet, hogy szorgalmával, haszonra való kilátással, kiszorítsa innen az idegen élelmes vállalkozót.

Ezek kisebb kérdések ugyan, de a jelenlegi depresszió idejében nagy fontossággal bírnak, de elkerülni a nagypolitikai küzdelmekben az iabéző körök figyelmét.

Azért mondtuk e sorok elején, hogy a statisztikának e téren nagy hivatása volna kipuhatolni azt, hogy hol van szükség hazai munkásra és hogy hol van más vidéken felesleges munkáskez.

A börze megrendszabályozása. A bécsi tőzsdetanács rendeletet adott ki, a melyben figyelmezteti a tőzsdelátogatókat arra, hogy a zugbörze tilos. Ezalatt mindennemű magánforgalom értendő. A tilalom megszegőit 1000 forintig terjedhető pénzbírsággal, vagy négy hónapig terjedhető elzárással büntetik. — Londonban tegnapelőtt utófélszozi magánforgalmat megakadályozták, minthogy arany-részvényekkel szeretlen spekulációt fejtettek ki. Több ügynököt letartáztattak és forgalom zavarása miatt bíróság elé állították őket.

Baromfi-kevelőknek. A badapesti állatkert régi jó nevű baromfi-tenyésztésébe, az egyes törzsek kiegészítésére és vérfelújítására céljából, a földmivelésügyi miniszterium anyagi támogatásával, Anglia első rendű tenyésztőitől érkeztek kitűnő tenyészpéldányok. Az igazgatóság már elfogadta megrendeléseket tojásokra; árjegyzéket kívánatra küld bérmentve, és a baromfi-tenyésztést illetőleg készséggel szolgál felvilágítással hozzá intézett kérdésekre. Képes árjegyzék 50 krajeárnak készpénzben vagy levéljegyekben leendő előleges beküldése mellett szintén bérmentve küldetik meg a megrendelőknek.

Gazdasági tudósító. Galambos István okleveles gazdasági, székesfehérvári lakos a földmivelésügyi miniszter Székesfehérvár területére a gazdasági tudósító tisztségével bízta meg. Galambos a megbízást tudomásul vette s elfogadta.

Gyümölcskertészeti tanfolyamok. A földmivelési miniszter a budapesti, kassai és kolozsvári tavaszi gyümölcs-tenyésztési tanfolyamok megtartását is ideiglenesen a következőkben elhalasztotta és azok megkezdését a budapesti gyümölcsészeti tanfolyamon március 26-án a kassain április 1-én, a kolozsvárin pedig április 4-én rendelte el.

Szerkesztői üzenetek.

T. J. D.-Földvár. Próbát kérünk, de csak jó! — J. A. Bizony lekészt. — Sz. S. Temesvár. A „Politikai Hefiszemle” azon kevés liberális lapok egyike, a melyeknek iránya eléggé kemény és szellemi színvonalu versenyképes a hasonló szűkebb körű sajtótermékekkel. Előfizetési ára félcentenát 5 ft. Szerkesztőség és kiad. hivatal Budapest, VII. ker. Kerepesi-ut 17. — H. Pál n. pap Esztergom. Ezzel kimutatás szerint Németországban és Ausztriában jelenleg 43.000 rémregény van elterjedve, melyeket körülbelül 20 millió ember olvas. 121 fiatal elítélt e gyalázatos könyvek és lapok olvasásának tulajdonítja elkövetett bűntettét. Sz. A. Hídegyút. A kérdéses levelet nem kaptuk, talán valahol eltévedt. A mi azt a bizonyos állást illeti, arra a kandidáción már megtörtént, így tehát legnagyobb sajnálatunkra nem tehetünk az ügyben semmit.

Tájékoztató

Azon valótlán híresztelésekkel szemben, mintha én Székesfehérvárról távoznék és fényképeszeti üzletemet másnak átadnám, kénytelen vagyok a n. é. közönség tájékoztatása céljából kijelenteni, hogy nem felel meg a valóságnak, hogy Székesfehérvárról távoznék, sem pedig az, hogy fényképeszeti üzletemet átadtam.

A való az, hogy a cég ezentul is

„SZIGETI J.”

cégem alatt fog továbbra is folytatattatni és hogy Budapestén is, az ezidő szerint a legelőgásabb és a legnagyobb szabásu fényképeszeti műterem, legjobb hírnévnek örvendő

May és Társa

cég eddigi tulajdonosával társas viszonyba léptem, olyképen, hogy

Budapesten, Nagymező-utca 20. sz. alatt

(Somossy-mulatóval szemben)

a kizárólag fényképeszeti műteremnek készült új épületben:

„May és Szigeti”

cég alatt társas fényképet nyitottunk, mely nemcsak a fényképeszet legkényesebb igé-

nyeit elégíti ki, hanem a főváros egyik jelentősebb látványosságát is képezi

A székesfehérvári n. é. közönség továbbra is azon gondos kiszolgálásban fog részesülni, melyben eddig is jó igyekeztem mellett részesíteni szerencsés lehettem, sőt mert az

itteni fényképet tovább is magam vezetem

és mert az itt eszközölt fotóvételek Budapestén fognak még sokkal nagyobb gondossággal kidolgoztatni, hol elsőrangú dolgozó személyzet áll rendelkezésünkre, hiszem, hogy a bizalomra tovább is érdemes lesz teszem magam, melyben eddig is részesültem.

Ez okból minden fényképet után a történendő megrendelés előtt kivétel nélkül

mintaképekkel

fogok szolgálni a régi árak továbbra való szigorú betartása mellett.

Megköszönve az eddigi nagybecsű támogatást, kérem magamat továbbra is szíves bizalmukkal megtisztelni.

Tisztelettel:

SZIGETI J.

a budapesti „MAY és SZIGETI”-cég belfagja.

Kneipp vizgyógyomód Gödöllőn,

a »GIZELLA«-fürdő helyiségében.

A magyar Versailles-ben, a paradicsom szépségű Gödöllőn, tehát egy órányi távolságban Budapesttől, a f. év nyarán egy öt holdnyi pompás parkban fekvő fürdőben, mely a vasuti indóháztól pár percrenyire fekszik, rendszeres

KNEIPP-KURA

rendeztetett be egy fővárosi, kiválóbb nevű orvosudor szakvezetése alatt. Ezen kúrára ugy az ottani kitűnő viz, va-

A Kneipp-féle vizgyógyomód javalva van következő betegségeknel:

idegesség, álmatlanság, testi elgyengültség, gyomor, bél-, lép- és vesébaj, aranyér, emésztési zavarok, vérszegénység, szélütöttség, kezdődő tüdővész. ideges jellegű szívhaj, elhízás, különféle nőbajok stb. stb.

lamint a fejedelmi vidék is felettébb alkalmas, mivel a vendégek a tágas fürdőparkon kívül a királyi kertekben is sétálhatnak, sa félórásra eső híres besnyői kegyhelyhez, árnyas erdőkon keresztül kirándulásokra tehetnek.

A kik tehát Kneipp-kurát használni óhajtanak, azt a legkorrektebb formában, a fővárosi közéletben, a kies Gödöllőn fellelhetik.

Lakás és étkezés a községben, vagy akár a fürdőben is igen jutányosan kapható, úgy, hogy az egész ott tartózkodás igen olcsó.

Ezek iránt előzetesen a fürdőtulajdonos is intézkedik levélbeli megkeresésre.

AZ IDÉNY MÁJUS HÓ 20-án NYILIK MEG.

Gödöllő, 1895. március havában.

A GIZELLA-FÜRDŐ igazgatósága.

A tavaszi idényre: Bel- és külföldi ruhakelmék, fekete és színes sejmek, diszítések, vászon, Chiffon és asztalneműk, függönyök és szőnyegek a legremekebb s legdusabb választékban érkeztek meg

STEININGER SÁNDOR divat-üzletébe, Nádor-utca 19.

Ruhák gyors és izléses elkészítése elvállaltatik. Pontos kiszolgálás a legjutányosabb áron!

Magamat a n. é. vevő közönség b. figyelmébe ajánlv, kérem szíves pártfogásukat.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek s mintákat kívánatra választás végett bérmentve küldök.

Előfizetési felhívás

„HAZÁNK“

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAPRA.

FŐSZERKESZTŐ: Bernát István.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Baross Károly.

A „HAZÁNK“ PROGRAMMJA:

Politikai meggyőződésünk Magyarország alkotmányának törvényben és szerződésben lerakott alapjaitól kőt és ennek útján kívánunk magyar nemzeti kulturállamot teremteni.

Kívánjuk a **választások** tisztaságát, ennek érdekében független bíróságot, a választási törvény revízióját s a választásra jogosultak politikai nevelését.

A nemzetiségi kérdésekben kívánjuk a **magyar állameszme** teljes érvényre jutását; de a más nemzetiségbeliek beolvadásának legfőbb eszközeül: a társadalmi kapcsolat szorosabbá tételét és gazdasági érdekeink istápolását ismerjük.

Sürgetjük a **közigazgatás** helyes reformját oly feltételekkel, melyek a legszélesebb alapokon biztosítják a helyi autonómiát.

Kívánjuk a közigazgatási bíróságot, az **állami tisztviselő**k pragmatikáját, a községi jegyzői intézmény reformját.

Sürgetünk oly **közegészségügyi** intézkedéseket, melyek a maiaknál hathatósabb eszközökkel látnak a nemzet milliói testi és szellemi épségének, a nemzeti munkaerőnek fentartásához és fejlesztéséhez.

Sürgetjük a magyar **honvédség** fejlesztését; a közös hadseregben pedig a magyar elem erősödését, egyenjogúsítását.

Egyházpolitikai kérdésekben kívánjuk a teljes lelkiismereti szabadságot, a vallásfelekezeti béke visszaállítását, a szükséges reformokat, de utóbbiakat csak oly sorrendben és fokozatban, hogy az érdekekben hozott áldozatok sem kulturális, sem gazdasági fejlődésünket meg ne zavarják és ne nehezítsék.

Sürgetünk helyes **közoktatásügyi** politikát. Kívánjuk a népiszkola, kisdiedővő-ügy, a lelenc-ügy általános rendezését, a gazdasági és ipari szakoktatás általánosítását, a néptanítók helyzetének javítását. Nagy súlyt helyezünk a szakértelem megadására hivatott intézetekre. Óhajtjuk a magyar tudományosság, különösen a gazdasági és technikai tudományok nagyobb fejlesztését és érvényre jutását.

Az **igazságügyi** terén zászlóvivői kívánunk lenni a modern haladásnak, de e mellett kívánjuk, hogy a magyar magánjog konszolidáló hagyományai lehetőleg megőriztessenek, s az idegen törvényhozások eredményeinek értékesítése hazánkban úgy történjék, hogy a különös hazai viszonyok mindenkor figyelembe véssenek. Kívánjuk, hogy a magyar mezőgazdaságnak a törvényhozás által megadassék annyi kiváltság, mint a mennyit törvényes intézkedések a kereskedelemnek biztosítanak. Így programunkba vesszük a gazdabíróságok felállításának sürgetését. Az igazságügyi általános programban hívei vagyunk a szóbeliségnek és közvetlenségnek.

Mindenekelőtt pedig kívánunk oly magyar nemzeti **közgazdasági** politikát, mely a politikai szabadság mellett a nemzet milliós anyagi függetlenségét is biztosítja. Ezért első sorban küzdünk helyes közgazdasági politikáért.

Követelünk közgazdasági politikát, mely a nemzet összes lakosságának, első sorban pedig a **kis embernek anyagi boldogulását** tűzi ki célul.

Kívánjuk a **becstelen munka** az egyén érvényre jutását és szorgalmának jutalmát.

Törekedni fogunk a jogosulatlan **kartellek és ringek** s egyes érdekesoportok gazdasági monopoliájának megszüntetésére.

Támogatunk minden **szövetkezeti**, a társadalom önerejéből s a **kis erők** összesítése által létrejött egészséges vállalatot.

Kívánjuk a **munkásügy** rendezését s a munkásosztály jogosult érdekeinek kielégítését; ezzel együtt a **gazdasági és házi cselédek** ügyének megfelelőbb rendezését.

Sürgetünk hathatós szociális intézkedéseket, a **kivándorlás** megszüntetésére s a munkás-közvetítés, telepítés szervezésére.

Kívánjuk a **honosítási törvény** reformját, a bevándorlásügy szabályozását.

Követeljük az összes állampolgárok aránylagos és igazságos **megadóztatását**, s ebből kifolyólag olyan **adóreformokat**, melyek a mozgó tőkét is kényszerítik, hogy arányosan hozzá járuljon az állam terheinek. Követeljük az adónyilvántartás behajtás egyszerűvé és méltányossá tételét. Komolyan kívánunk foglalkozni azzal, hogy a **progresszív adó** behozatala mily mértékben befolyásolná állami pénzügyeinket, gazdasági és társadalmi fejlődésünket.

Sürgetjük a **takarékügy**, ezzel kapcsolatban a mezőgazdasági és ipari **hitel szervezését**. Kívánjuk a **biztosításügy** reformját, ideértve az élet-, a tűz-, a jég- és állatbiztosítást. A szervezést a kölcsönösség elvén óhajtjuk keresztülvinni.

Kívánunk olyan kereskedelmi-, ipari- és közlekedési politikát, a mely első sorban a **hazai termelést és fogyasztást** védelmezi és emeli.

Mellőzni kívánjuk a **felesleges közvetítést**. Óhajtunk oly törvényhozásilag életrehívott és megerősített társadalmi szöveteket, melyek a fogyasztót a termelővel közvetlen összeköttetésbe vonzzák.

Követeljük a **börzének** az általános gazdasági érdekeknek megfelelő ellenőrzését, újjászervezését és **megadóztatását**.

Kívánjuk a **kisipar** nagyobbmértvű támogatását s az ipartörvények ily értelmű módosítását.

A magyar nemzet alapjait az **őstermelésben** tudjuk: állami függetlenségünk egyik legfőbb biztosítékát a **magyar földművelő osztaiban és földművelő népben** ismerjük.

Ezért kívánunk helyes **földművelési politikát**, a nagy- közép- és kisbirtok helyes megosztására irányuló intézkedéseket, a földbirtok művelési eszközeinek lefoglalhatóságát, terheinek könnyítését, a kötött birtokok helyes kezelését.

Kívánunk megfelelő **agrár törvényhozást**, a birtokviszonyok, telekkönyv- és tagosítási ügyek gyors és végleges rendezését.

Követeljük a **gazdatiszti ügy szabályozását**, a munkádó s munkása közötti viszony s a bérleti ügyek rendezését, a gazdasági egyesületek, szövetkezetek, gazdasági szakoktatás és az állategészségügyi intézmények fejlesztését.

Az őstermelés egyik igen fontos ágának tekintjük az erdészetet s ennek fejlesztésében hatalmas eszköznek tartjuk az 1879. évi XXXI-ik törvényeikk változatlan fentartását és minden részletében ható gondos végrehajtását.

Törekedni fogunk a nemzet összes lakosságában a **szép és nemes iránti szeretetet**, a törvénytisztelést és kötelességtudást, az igazi vallásosságot, a közérkölest, a politikai tisztességtudást, a nemzeti mult iránt való kegyelet fejlesztésére.

Mindenben pedig az **igazságot keressük** és annak állunk bármily érdekek szemben védelmére.

Ezért nem csatlakozunk sem a kormány, sem az ellenzéki pártok egyikéhez sem; fentartva meggyőződésünk **független nyilatkoztatását** mindezekkel szemben.

Üldözni fogjuk a löha kapaszkodást, az üres, dilettans, nagyhangu szerepléseket s a protekciót.

Igyekezünk a **szépirodalom**, a **művészetek** fejlesztésére s azoknál egy **nemzeti irány**. mint a **finom ízlés** érvényre juttatására.

A „HAZÁNK“ a magyar gazda-osztály, a vidéki népesség és a honoráciorok lapja, ezek érdekeiért küzd, ezeknek kell őt fentartani. Terjesszék tehát a lapot.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	14 frt — kr.	Egy negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy fél évre	7 frt — kr.	Egy hóra	1 frt 20 kr.

Kiadóhivatal: BUDAPEST, KÖZTELEK.

A május hóban tartandó III. országos gazda-kongresszus tárgyalásait a „HAZÁNK“ a legrészletesebben fogja közölni.

FÜSTER IMRE

kárpitos és butorgyáros
Székesfejérvár, sas-utca 16. sz.

Ajánlja

30 év óta fennálló
dmsan felszerelt

BUTORRAKTÁRÁT.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU

háló, ebédlő, szalon és uri szobák
berendezése művészi kivitelben
mindenkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő
alatt izgatásesen, jutányos áron készíttetnek.

Antik, rokokó, barokk-stylü butordarabokat
saját rajzolóink tervei szerint faragnak.

Butorterméink bármikor megtekinthetők és a nagyközség rendelkezésére állanak.

Ócska hangszerek becsesítettnek.

STOWASSER J.

csász. és kir. udvari és hadseregi szállító, hangszergyáros
Budapest, II. kerület, Lánchíd-utca : szám.

Saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütő-hangszerek, kitűnő erős hangu

cimbalmok

és azok alkatrészeiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tüztöltői, községi zenekarok és más zenegyűlések felszereléséhez szükséges fuvó- vagy vonó hangszerek a legolcsóbb árban és legelőnyösebb fizetési feltételek mellett.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javítsa a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Elpusztíthatatlan erős orgona-hangu harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Községi dobok.

Alapított:
1832. évben.

BOOR LAJOS

Alapított:
1832. évben.

méz-, sütemeny- és viaszáru-üzlete
VESZPRÉMBEN.

A főtisztelendő plebánus uraknak szives figyelmükbe ajánlom saját gyártmányu s a templomokban használni szokott valódi fehér méhviasz gyertyáimat, melyeknek tartós és szép égéseért kezeséget vállalok.

I. r. fehér oltár-méhviasz-gyertya bármily nagyságban	1 kilo 2 frt 50 kr.
I. r. husvét méhviasz-gyertya	1 kilo 2 " 50 "
I. r. fehér méhviasz faklya 1 vagy 2 benn	1 kilo 2 " 50 "
I. r. gyász viasz gyertya	1 kilo 2 " 20 "
II. r. utánzott fehér viaszgyertya v. faklya bárm. nagyság 1 kilo 2 " 10 "	
I. r. méhviasz tekercsek fehér, sárga vagy színes, igen szép kivitelben	1 kilo 2 " 40 "
I. r. gyújtó viasz huzal (cerus) nem folyat	1 kilo 2 " - "

A fent nevezett árak bármilyen mennyiségben: díjmentesen, gazdaságosan elcsomagolva, az osztrák-magyar monarchia bármely részére bérmentesen szállíttatnak.

Plebániáknak 1 évi utólagos fizetési előny nyujtatik.

Elismerő kitüntetések üzletemben betekintés végett rendelkezésre állanak.

Becses megrendeléseket kérve

kiváló tisztelettel

BOOR LAJOS.

ALCSUTHON

a főhercegi udvari kertészetben kaphatók parkok és sétányok létesítésére alkalmas

disz-fák és disz-cserjék.

Továbbá mindennemü gyümölcsfák és gyümölcs-cserjék, rózsák stb.

Árjegyzékeket

megkeresésre ingyen és bérmentve küld a főhercegi udvari kertészet
ALCSUTHON. (Fejérmegye).

Mos eladás.

A martonvásári főhercegi uradalomban az Oschatz völgyéből 1854-ben importált és Heyne Ernő János hírneves juhászati felügyelő által megosztályozott merino electoral juhnyájban 59 drb. 2 és 3 éves tenyészkos eladóvá tétetik.

Venni szándékozók kéretnek a martonvásári főhercegi uradalom intézőségéhez fordulni.

Láng Aurél,
intéző.

Legelő.

Alulírott legelőre vállalok marhákat és csikókat. Feltételek: Első járlatu borju 6 frt, azonfelül 10 frt. A szarvasmarhák lépfene ellen beoltandók és kihajtáskor oltási bizonyítvánnyal igazolandók, vagy 50 kr. darabonként és akkor alulírott gondoskodik a beoltásról. Csikó korkülfönbség nélkül 15. Fizetési feltételek: 1/3-ad rész beíráskor, 1/3-ad rész kihajtáskor, 1/3-ad rész augusztus 20-án. Kihajtási idő 1-ső május. Bejegyeztetni lehet alulírott Székesfejérvárott (kigyó-utca 7.) vagy Pusztá-Pötöllén a gazdasági intézőnél. A szarvasmarhák feltétlenül megbélyezendőek.

Székesfejérvárott, 1895. márc. 12.

Gulner Pál.

HIRDETÉSEK

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO“ részére felvételnek

Marián György könyvnyomdájában

SZÉKESFEJÉRVÁR, SZT-ISTVÁN-TÉR 1. SZÁM,

hol mindennemü nyomdai munkák olcsón készíttetnek.